

POSTANOWIENIE

Dnia 7 listopada 2012 roku

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jerzy Geisler (spr.)

Sędziowie: SA Małgorzata Gulczyńska

SO / del. / Andrzej Adamczuk

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2012 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi (...) **Spółki Akcyjnej z siedzibą w P.**

przeciwko (...) **Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o uchylenie wyroku sądu polubownego

na skutek zażalenia uczestnika postępowania

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 26 lipca 2012 roku, sygn. akt: IX Gc 595/12

postanawia:

1. **oddalić zażalenie,**

2. **rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić do rozpatrzenia w orzeczeniu końcowym.**

SSA M. Gulczyńska SSA J. Geisler SSO / del. / A. Adamczuk

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy wstrzymał wykonanie wyroku sądu polubownego – Cywilnego Sądu Arbitrażowego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w G. z dnia 21 czerwca 2012 roku, sygn. akt: CSA 1/09/2011, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną postanowieniem z dnia 12 lipca 2012 roku przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt: XX GCo 165/12, do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia postępowania ze skargi o uchylenie w/w wyroku sądu polubownego.

Na wstępie Sąd Okręgowy wyjaśnił, że skargą z dnia 16 lipca 2012 roku (...) S.A. z siedzibą w P. wniósł o uchylenie w całości w/w wyroku sądu polubownego, uznającego jego właściwość do rozpoznania sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w P. o ustalenie i zapłatę oraz zasądzonego od spółki (...) S.A. z siedzibą w P. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 31.962.082,19 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 lutego 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 90.817,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania arbitrażowego. Wraz ze skargą złożył wniosek o wstrzymanie wykonania w/w wyroku, podnosząc, że strony nigdy zgodnie nie zawierały zapisu na sąd polubowny - Cywilny Sąd Arbitrażowy (...) sp. z o.o. Oddział w G., a spór rozstrzygany przez ten sąd nigdy nie był sporem ze statutu spółki (...) S.A. z siedzibą w W.. Zdaniem wnioskodawcy spór ten wiąże się z umową inwestycyjną z

dnia 24 lipca 2010 roku, która zawiera zapis na sąd polubowny – Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w W.. Zatem ten sąd jest jedynie właściwy do rozpoznania roszczenia, zgłoszonego przez (...) S.A. z siedzibą w W.. Podkreślił również, że (...) sp. z o.o. jest stałym doradcą prawnym przeciwnika wniosku i powiązanych z nim spółek, dlatego też jest podmiotem niewłaściwym do rozpoznawania sporów pomiędzy stronami, zaś sam wyrok narusza art. 1194 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 1206 § 2 k.p.c. Wskazał wreszcie, że wykonanie wyroku narazi go na gigantyczną szkodę majątkową, która nie będzie możliwa do naprawienia, gdyż spółka (...) nie prowadzi obecnie bieżącej działalności operacyjnej, a jednocześnie posiada bardzo duże zadłużenia.

Przedstawiając w dalszej kolejności motywy swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, iż wnioskodawca uprawdopodobnił swoje twierdzenia o obowiązywaniu pomiędzy stronami zapisu na sąd polubowny, wynikającego z umowy inwestycyjnej z dnia 24 lipca 2010 roku. W jego ocenie wnioskodawca uprawdopodobnił, że zapis ten nie został ani zmieniony, ani uchylony. Zdaniem Sądu I instancji nie mogła tego zmienić ani uchylić uchwała akcjonariuszy (...) S.A. z siedzibą w W. z dnia 13 maja 2011 roku, gdyż stanowiła oświadczenie jedynie jednaj ze stron i podjęta została przy sprzeciwie wnioskodawcy. Niezależnie od powyższego, wątpliwości Sądu Okręgowego budziło to, czy zakres zastosowania zapisu na sąd polubowny, wprowadzonego do statutu spółki w/w uchwałą, obejmuje spór powstały na gruncie umowy inwestycyjnej.

Powyższe okoliczności są, w ocenie Sądu I instancji, wystarczające do uprawdopodobnienia, że sporny wyrok został wydany w sytuacji braku ważnego zapisu na sąd polubowny, co stanowić może podstawę do jego uchylenia w oparciu o art. 1206 § 1 pkt 1 k.p.c. Ostateczne przesądzenie tej kwestii wymaga jednak przeprowadzenia całego postępowania dowodowego. Niemniej jednak podnoszone przez wnioskodawcę okoliczności są na tyle istotne, że przesądzają o konieczności wstrzymania wykonania spornego wyroku do czasu zakończenia niniejszego postępowania. Przemawia za tym też wysokość zasądzonego roszczenia, gdyż jego egzekucja może wpłynąć na sytuację majątkową i finansową wnioskodawcy, a w konsekwencji na możliwość dalszego prowadzenia przez niego działalności gospodarczej. Jednocześnie istnieją uzasadnione wątpliwości, że w przypadku uchylenia spornego wyroku odzyskanie wyegzekwowanych kwot będzie utrudnione lub wręcz niemożliwe.

Sąd Okręgowy podkreślił także, że wydane postanowienie uwzględnia interesy obu stron, gdyż nie pozbawia uczestnika postępowania możliwości prowadzenia egzekucji w przypadku oddalenia skargi wnioskodawcy.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył uczestnik postępowania, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie art. 1210 k.p.c. poprzez wstrzymanie wykonalności wyroku nie podlegającego wykonaniu, wskutek zarówno nieprawomocności – na dzień orzekania – klauzuli wykonalności tego wyroku, jak i postanowienia sądu klauzulowego o wstrzymaniu wykonania postanowienia z dnia 12 lipca 2012 roku w przedmiocie nadania temu wyrokowi klauzuli wykonalności. Nadto skarżący wniósł o skierowanie sprawy na posiedzenie jawne na podstawie art. 148 § 2 k.p.c., a na wypadek nieuwzględnienia zażalenia wniósł o zobowiązanie, na podstawie art. 1210 k.p.c., (...) S.A. do złożenia sumy pieniężnej w kwocie 32.052.899,10 zł do depozytu sądowego.

Wnioskodawca w odpowiedzi na zażalenie wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od uczestnika postępowania na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Złożył również wniosek o wyznaczenie w trybie art. 148 § 2 k.p.c. posiedzenia jawnego celem omówienia skrótowego stanu postępowań, dotyczących wyroku z dnia 21 czerwca 2012 roku i wskazania, że wstrzymanie wykonania wyroku jest obecnie jedyną formą udzielenia ochrony prawnej przed bezprawną działalnością spółek (...) S.A. i (...) sp. z o.o. Wskazał również, że w dniu 5 października 2012 roku Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił jego zażalenie na postanowienie z dnia 12 lipca 2012 roku w przedmiocie nadania klauzuli wykonalności w/w wyrokowi sądu polubownego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie uczestnika postępowania nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodzić się należy ze stanowiskiem Sądu I instancji, że w niniejszej sprawie zachodzą podstawy do wstrzymania wykonania w/w wyroku sądu polubownego.

Na wstępie należy wyjaśnić, że na dzień orzekania przez Sąd odwoławczy postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 12 lipca 2012 roku o nadaniu klauzuli wykonalności wyrokowi wyroku sądu polubownego – Cywilnego Sądu Arbitrażowego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w G. z dnia 21 czerwca 2012 roku, sygn. akt: CSA 1/09/2011, jest prawomocne. Powyższą okoliczność potwierdził skarżący, załączając do pisma procesowego z dnia 18 października 2012 roku kopię postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 października 2012 roku, sygn. akt: VI ACz 1604/12, oddalającego zażalenie spółki (...) S.A. W tych okolicznościach zarzuty zażalenia, dotyczące nieprawomocności tego orzeczenia, stały się bezprzedmiotowe.

Kluczowego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie ma również fakt, że zażalenie (...) S.A. na postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności zostało oddalone przez Sąd Apelacyjny w Warszawie, mimo zbieżności zarzutów w nim podnoszonych z zarzutami wywiedzionymi w niniejszym zażaleniu. Motywy tego rozstrzygnięcia nie wiążą bowiem sądu w niniejszej sprawie.

Poddając natomiast analizie argumentację obu stron w zakresie podstaw do wstrzymania zaskarżonego wyroku sądu polubownego, jak również zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd Apelacyjny uznał, iż kwestionowane postanowienie nie narusza prawa. Nie ulega wątpliwości, że kwestia skuteczności zapisu na sąd polubowny jest pomiędzy stronami sporna, a ma ona kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy. Spółka (...) S.A. wywodzi, iż objęte sporem roszczenie powstało w związku z zawarciem pomiędzy stronami umowy inwestycyjnej z dnia 24 lipca 2010 roku, zatem spór na tym tle powstały winien zostać rozstrzygnięty przez Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w W., gdyż taki zapis został pomiędzy stronami uzgodniony w tej umowie. Tymczasem uczestnik postępowania wywodził, że jego roszczenie wynika ze stosunku spółki, zatem właściwym do rozstrzygnięcia sporów jest Cywilny Sąd Arbitrażowy (...) sp. z o.o. Oddział w G., albowiem taki zapis został wprowadzony do statutu spółki w dniu 13 maja 2011 roku. Podnosił jednocześnie, że jego ocenie umowa inwestycyjna jest nieważna.

Kwestia skuteczności obu zapisów na sąd polubowny będzie merytorycznie badana przez sąd rozpoznający wniesioną przez (...) S.A. skargę, zatem przesądzanie tej okoliczności na obecnym etapie postępowania jest niedopuszczalne. Nie ulega jednak wątpliwości, że zarówno okoliczności wprowadzenia zapisu na sąd polubowny do statutu spółki, jak też ewentualne powiązanie pomiędzy uczestnikiem postępowania a sądem polubownym, na co wskazują załączone do akt sprawy opinie prawne, uzasadniają wstrzymanie wykonania wyroku sądu polubownego – Cywilnego Sądu Arbitrażowego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w G. z dnia 21 czerwca 2012 roku, sygn. akt: CSA 1/09/2011.

Za takim stanowiskiem przemawia również fakt, że kwestia właściwości sądu polubownego została rozstrzygnięta w orzeczeniu co do istoty sprawy, a nie w odrębnym postanowieniu, zatem rozstrzygnięcie to nie mogło zostać poddane uprzedniej kontroli przez sąd powszechny. Tym samym umożliwienie uczestnikowi postępowania prowadzenia egzekucji z majątku (...) S.A. na obecnym etapie postępowania mogłoby narazić tę spółkę na niepowetowaną szkodę. Nie można bowiem bagatelizować faktu, że kwestionowany wyrok sądu polubownego zasądza od tej spółki ok. 32 mln. zł, zatem szybkie wyegzekwowanie od wnioskodawcy, tej kwoty nawet w sytuacji, gdy jest on dobrze prosperującym przedsiębiorcą, może zachwiać jego pozycją gospodarczą. Jak wynika z oświadczenia zarządu wnioskodawcy (k. 587-590) spółka ta posiada zadłużenie w bankach o wartości wahającej się między 60 a 70 mln zł (kredyty w rachunku bieżącym oraz inwestycyjne, factoring i leasing), zatem natychmiastowa egzekucja należności, zasądzonych kwestionowanym wyrokiem sądu polubownego, może wpłynąć na jej wiarygodność kredytową. Nadto spółka ta dokonuje transakcji handlowych głównie w oparciu o wielomilionowe kredyty kupieckie, posiadając zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia należności, zatem i w tym aspekcie wyegzekwowanie należności objętej wyrokiem może mieć niekorzystny wpływ na bieżącą działalność tej spółki.

Natomiast aktywne prowadzenie działalności gospodarczej, związane z ugruntowaną pozycją na rynku, stanowi dla uczestnika postępowania niejako zabezpieczenie, że w przyszłości jego roszczenie będzie mogło być wyegzekwowane.

Z tego też względu Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zobowiązania (...) S.A., na podstawie art. 1210 k.p.c., do złożenia sumy pieniężnej w kwocie 32.052.899,10 zł do depozytu sądowego. Zablokowanie tej kwoty byłoby bowiem równoznaczne dla wnioskodawcy w skutkach z jej wyegzekwowaniem.

Dodatkowo zaferowany przez wnioskodawcę materiał dowodowy pozwala stwierdzić, że przeciwko uczestnikowi postępowania toczą się postępowania egzekucyjne z wniosku (...) S.A., jak też zgłaszane są dalsze roszczenia przez inne podmioty, których wysokość przekracza kwotę, wynikającą z zaskarżonego wyroku sądu polubownego. Powyższe stwarza zagrożenie, iż wyegzekwowanie dochodzonej w niniejszym postępowaniu kwoty może w przyszłości pozbawić wnioskodawcę możliwości jej odzyskania, gdyby wyrok sądu polubownego został uchylony.

Sąd Apelacyjny nie stwierdził również potrzeby do zastosowania w niniejszej sprawie art. 148 § 2 k.p.c., o co wnosili obie strony postępowania. Materiał zaferowany przez strony jest bowiem wystarczający do wydania niniejszego orzeczenia. Strony w swoich pismach procesowych wyczerpująco przedstawiły swoje stanowisko w sprawie, zaś zgłoszone przez nie dowody podlegały swobodnej ocenie przez Sąd odwoławczy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny oddalił zażalenie uczestnika postępowania na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 1207 § 2 k.p.c.

SSA M. Gulczyńska SSA J. Geisler SSO / del. / A. Adamczuk